5.10.2022

Eduskunta
Kunta- ja terveysjaosto
valiokuntakanslian sihteeri Stiina Hyrri
stiina.hyrri@eduskunta.fi

HE 154/2022 vp

HUSin lausunto koskien hallituksen esitystä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2023

Teema: Yliopistosairaaloissa tehtävän terveystieteellisen tutkimuksen sekä hoitotyön tutkimuksen rahoitus Laaturekisterien kehittäminen ja rahoitus

HUS-kuntayhtymä kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä (154/2022) eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2023.

1. HUSin näkemys yliopistosairaaloissa tehtävän terveystieteellisen tutkimuksen sekä hoitotyön tutkimuksen rahoituksesta

Momentti 32. Valtion rahoitus terveydenhuollon yksiköille yliopistotasoiseen tutkimukseen sekä sosiaalityön yliopistotasoiseen tutkimukseen / T&K-rahoituksen lisäys 5 M€

HYKS erityisvastuualue on tuottanut keskimäärin 40 % maamme ERVA-alueiden julkaisuforumin 1–3 luokan julkaisuista ja 40 % korkeimman tason (3-luokka) julkaisuista, mikä kuvaa toiminnan poikkeuksellisen suurta määrää ja laatua HUSissa. HE:ssä (154/2022) esitetään 5M€ korotusta Valtion rahoitukseen terveydenhuollon yksiköille yliopistotasoiseen tutkimukseen sekä sosiaalityön yliopistotasoiseen tutkimukseen (kiinteä määräraha). Lisäys on perusteltu, mutta riittämätön omistajakuntien tutkimusmäärärahan poistuessa. Lisäksi tämä rahoitusmuoto tulee jakaa hankkeistettuna (tällä hetkellä po. hankkeita on käynnissä HUSissa 294 kpl), eikä sillä voida rahoittaa esimerkiksi tutkimusympäristön kuluja.

HUSin tutkimusrahoitus on kokonaisuutena tarkasteltuna vakavan leikkausuhan alla: HUS-yhtymän talousarvioesitys vuodelle 2023 on noin 95 M€ pienempi kuin 2022, mikä heijastuu myös jo tehtynä esityksenä HUSin tutkimusmäärärahan vähenemiseen 17 miljoonasta 10 miljoonaan euroon (41,2 %). Tutkimusrahoituksen supistamisella eri tasoilla

on suora vaikutus lääke-, hoito- ja terveystieteiden kehitykseen ja tätä kautta terveydenhoidon laatuun koko Suomessa. Tutkimusmäärärahojen supistuminen vaikuttaa mm. tiloihin ja välineisiin, ulkopuolisen rahoituksen hankkimiseen, osaajien saatavuuteen, sekä tutkittuun tietoon perustuvaan yliopistosairaalassa annettavaan opetukseen. Esitetyt supistuksen vaikuttavat toteutuessaan HUSin hoito- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen talousarvioon 2023, ja sitä myötä keskuksen toimintamahdollisuuksiin, kuten tutkijakuukausien myöntämiseen väitöskirjatutkijoille ja tutkijatohtoreille. Lisäksi hoito- ja terveystieteellisen tutkimuksen rahoituksen väheneminen HUSissa vaikuttaa myös HUSin mahdollisuuksiin tukea hoitotyöntekijöiden urakehitystä ja näyttöön perustuvan toiminnan osaamista, joilla on taas keskeinen rooli terveydenhuollon veto- ja pitovoiman sekä laadukkaan toiminnan näkökulmasta.

- ***HUS esittää, että hallituksen esityksessä (154/2022) eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2023*** terveydenhuollon yksiköille yliopistotasoiseen tutkimukseen sekä sosiaalityön yliopistotasoiseen tutkimukseen osoitettavaa ***rahoitusta lisätään huomattavasti, jotta yliopistosairaaloiden tutkimustoiminta pystytään turvaamaan nykyisessä laajuudessa.***

2. HUSin näkemys laaturekisterien kehittämisestä ja rahoituksesta

HE:ssä 154/2022 esitetään Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenoihin 1,4 M€ kansalliselle laaturekisteritoiminnalle. HUS-kuntayhtymän näkemyksen mukaan rahoituksella pääosin turvataan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa 801/2022 nimetyt laaturekisterit eli rahoitus ei mahdollista laaturekisteritoiminnan laajentamista esimerkiksi hoitotyösensitiivisen laatutiedon osalta.

THL:n kansalliset laaturekisterit -hankkeessa, osana pilottirekisterityötä, toimi Hoitotyösensitiivisen laadun työryhmä, jonka tarkoituksena oli tehdä ehdotus, miten hoitotyösensitiivistä laatua voidaan parhaiten seurata laaturekistereiden avulla. Tavoitteena oli esittää malli, jolla hoitotyön laatua voidaan kansallisesti ja kansainvälisesti vertailla. Työryhmä ehdotti hoitotyösensitiivisten potilastulosten kansallisen seurannan aloitettavaksi laitoshoidossa tapahtuvista kaatumisista ja painehaavoista.

Sote-uudistuksen lainsäädäntö velvoittaa hyvinvointialueen seuraamaan ja valvomaan vastuullaan olevien sote-palveluiden laatua, vaikuttavuutta, turvallisuutta ja yhdenvertaisuutta, vertaamaan tietoa kansallisesti sekä hyödyntämään tietoa palveluiden johtamisen ja päätöksenteon tukena. HUS-kuntayhtymän näkemys on, että hoitotyösensitiiviset laatuindikaattorit ovat keskeinen osa asiakkaan palvelukokonaisuuksien yhdenvertaista laadunhallintaa ja sen seurantaa eri palvelujen ohjauksessa ja seurannassa.

- ***HUS esittää, että hallituksen esityksessä (154/2022) eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2023 THL:n kansallisen laaturekisteritoiminnan määrärahaa korotetaan, jotta toimintaa voidaan laajentaa hoitotyösensitiivisten tunnuslukujen hyödyntämiseen. Tunnuslukujen julkaisua ja kansallista vertailua varten tarvitaan yhteinen tietokanta, jonka kehittäminen, käyttöönotto ja ylläpito tulee kuulua THL:n tehtäviin valtion rahoittamana.***

3. HUSin näkemys Hoitotyön tutkimussäätiö (Hotus) rahoituksesta

HE:ssä 154/2022 esitetään 200 000 euron vähennystä Hoitotyön tutkimussäätiön (Hotus) rahoituksesta vuodelle 2023. Hotus on keskeinen kansallinen toimija hoitotyön näyttöön perustuvan toiminnan edistämisessä. Sen johdolla laaditut hoitosuositukset ja näyttövinkit vahvistavat potilaiden näyttöön perustuvaa hoitotyötä. Esitetty määrärahan vähennys kohdistuu ruotsinkieliseen aineistoon ja digitaalisten palveluiden kehittämiseen. HUSissa hoidetaan runsaasti ruotsinkielisiä potilaita ja organisaatiossa on mittava kaksikielisyysohjelma. Ruotsinkielinen Hotus-aineisto olisi erittäin käyttökelpoinen potilaiden ohjauksessa ja opetuksessa. Digitaalisuus puolestaan näkyy kaikessa HUSin palvelutuotannon kehittämisessä, missä yhteydessä näyttöön perustuvien tukimateriaalien digitaalisuus on kannatettavaa.

- ***HUS esittää, että hallituksen esityksessä (154/2022) eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2023 turvataan Hoitotyön tutkimussäätiön määräraha entisellä tasolla, ilman vähennystä, näyttöön perustuvan toiminnan edistämiseksi hoitotyössä.***

5.10.2022

Kunnioittavasti, 5.10.2022

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri

Taneli Raivio
tutkimusjohtaja, professori
+358 50 427 9365
taneli.raivio@hus.fi

Marja Renholm
hallintoylihoitaja, TtT
+358 50 4270840
marja.renholm@hus.fi

Kristiina Junttila
johtaja, TtT, dosentti
HUS NRC
+358 50 427 9796
kristiina.junttila@hus.fi